

Κρατικός προϋπολογισμός του 2010 και οι εκπαιδευτικές δαπάνες

Πηγή ΑΥΓΗ 3/1/2010

Γρηγόρης Καλομοίρης* - Θέμης Κοτσιφάκης**

Πολύ μελάνι χύθηκε στον τύπο, πολλές διακηρύξεις έγιναν από τον Πρωθυπουργό και την Υπουργό Παιδείας για να πειστεί η κοινή γνώμη ότι τηρήθηκαν οι προεκλογικές εξαγγελίες του ΠΑΣΟΚ και ότι οι δαπάνες για την παιδεία θα είναι αυξημένες κατά 1 δισ. ευρώ για το 2010. Είναι όμως έτσι τα πράγματα;

Στην πραγματικότητα, το ποσό του επιπλέον 1 δισ. για την παιδεία, που ανακοινώθηκε με τον προϋπολογισμό του 2010, ουσιαστικά αφορά είτε δαπάνες που μεταφέρονται από τις μη πραγματοποιηθείσες του έτους 2009 είτε δαπάνες για τις νέες υπηρεσίες που εντάσσονται στο Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Αυτές αφορούν την κατάρτιση, την έρευνα και διάφορες άλλες νέες υπηρεσίες και οργανισμούς που εντάχθηκαν στο πρώην ΥΠΕΠΘ.

Με ταχυδακτυλουργίες και αλχημείες, λοιπόν, στο νέο προϋπολογισμό προσπαθεί η κυβέρνηση να αυξήσει εικονικά τα κονδύλια για την παιδεία.

Συγκεκριμένα, ενώ στο πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ) στον προϋπολογισμό του 2009 προβλεπόταν ποσό 806 εκατ. για την εκπαίδευση, στο προσχέδιο του 2010 εμφανίζεται ως εκτίμηση πραγματοποιηθέντων δαπανών για το 2009, μόλις 361 εκατ. για την εκπαίδευση, δηλ. 445 εκατ. λιγότερα, ενώ εμφανίζονται 847 εκατ. προβλεπόμενες δαπάνες για το 2010. Με αυτό τον τρόπο εμφανίζεται διπλασιασμός των δαπανών στο ΠΔΕ για την εκπαίδευση το 2010 σε σχέση με το 2009, με ποσά που ουσιαστικά μεταφέρονται από τη μια χρονιά στην άλλη. Έτσι, ενώ τα ποσά που διατίθενται είναι περίπου ίδια, με το τέχνασμα αυτό εμφανίζεται διπλασιασμός κονδυλίων. (βλ. Πίνακας 1)

Στις δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού έχουμε κονδύλια τομέων άλλων υπουργείων που μεταφέρονται στο νέο Υπ. Παιδείας (όπως η κατάρτιση, η έρευνα κ.λπ.). Συγκεκριμένα, 125 εκατ. αφορούν την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας και οργανισμούς που μεταφέρονται από άλλα Υπουργεία στο νέο Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. (βλ. Πίνακας 2)

Με όλα αυτά, η χώρα μας παραμένει τελευταία ανάμεσα σε όλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προτελευταία στις 34 του ΟΟΣΑ στις εκπαιδευτικές δαπάνες (τελευταία είναι η Τουρκία, με 2,7 % του ΑΕΠ), ενώ ο μέσος όρος των δημόσιων δαπανών για την παιδεία στις χώρες του ΟΟΣΑ είναι στο 5% του ΑΕΠ το 2006, όπως αναφέρουν τα στοιχεία της έκδοσης του ΟΟΣΑ «Η εκπαίδευση με μια ματιά – 2009». Κανένας δεν μπορεί να είναι περήφανος για αυτή την πολιτική.

Η όποια πενιχρή αύξηση κονδυλίων προβλέπεται στον προϋπολογισμό (περίπου 0,35% του ΑΕΠ) διατηρεί τις δαπάνες για την παιδεία στα ίδια επίπεδα της τελευταίας εικοσαετίας, απομακρύνει το στόχο που η ίδια η κυβέρνηση έβαλε για «5% του ΑΕΠ για την Παιδεία στο τέλος της τετραετίας» και, σε κάθε περίπτωση, βρίσκεται πολύ μακριά όχι μόνο από το αίτημα του εκπαιδευτικού κινήματος για ΑΜΕΣΗ αύξηση των κρατικών δαπανών για την Παιδεία στο 5% του ΑΕΠ αλλά και από τις πραγματικές ανάγκες της δημόσιας εκπαίδευσης της χώρας μας.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 3, οι δαπάνες για την παιδεία κυμαίνονται την τελευταία δεκαετία (1995-2010) μεταξύ 3,14 και 3,61 % του ΑΕΠ, ενώ την δεκαετία 1984-1994 κυμάνθηκαν από το 3,52 ως το 4,22 % του ΑΕΠ.

Τέλος, για το πώς αντιμετωπίζει η κυβέρνηση την εκπαίδευση στη χώρα μας, χαρακτηριστική είναι η φράση που περιέρχεται, μεταξύ άλλων, στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού:

«Με τον προϋπολογισμό επιχειρείται η χρηματοδότηση εκπαιδευτικών πολιτικών που στοχεύουν ... στη θεσμοθέτηση συστήματος αξιολόγησης των υπηρεσιών εκπαίδευσης που παρέχουν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα των τριών βαθμίδων με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και οικονομίας». Η πολιτική της «αγοράς» σε όλο το μεγαλείο!

Διορισμοί εκπαιδευτικών

Το κονδύλι για τις αμοιβές των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας

Εκπαίδευσης αυξάνεται μόλις κατά 3,5% το 2010 σε σχέση με το 2009, γεγονός που σημαίνει μείωση των μισθών των υπηρετούντων εκπαιδευτικών. Παράλληλα, όμως, σημαίνει και ότι ο προβλεπόμενος αριθμός διορισμών εκπαιδευτικών για το 2010 και πάλι δεν θα επαρκεί για να καλύψει τις μεγάλες ανάγκες. Απαιτούνται τουλάχιστον 20.000 νέοι διορισμοί μόνιμων εκπαιδευτικών για να καλυφθούν οι ανάγκες στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, και πρέπει να προβλεφθεί η αντίστοιχη δαπάνη στον προϋπολογισμό του 2010. Οι παραπάνω νέοι διορισμοί θα πρέπει να καλύψουν τις ανάγκες που θα προκύψουν από τη μείωση του αριθμού μαθητών ανά τμήμα καθώς και από την εφαρμογή προγραμμάτων αντισταθμιστικής εκπαίδευσης (Ενισχυτική Διδασκαλία, Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη, τμήματα υποδοχής, ολοήμερο Δημοτικό κ.λπ).

Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη (Π.Δ.Σ.), το κονδύλι των 38 εκατομμυρίων (κωδικός 0517) δεν επαρκεί για να καλύψει τις αμοιβές των χιλιάδων ωρομισθίων του κανονικού προγράμματος Γυμνασίων, Λυκείων, ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ και της Π.Δ.Σ.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι σημαντικός αριθμός μόνιμων αναπληρωτών και ωρομισθίων που εργάστηκαν στην Π.Δ.Σ. κατά τη διάρκεια του 2009 παραμένουν μέχρι τώρα απλήρωτοι.

Σημειώνουμε ότι η χρηματοδότηση της Π.Δ.Σ. γίνεται πλέον μόνο από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η άρνηση των κυβερνήσεων να ικανοποιήσουν το αίτημα της εκπαιδευτικής κοινότητας για να θεσμοθετηθεί η 12χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση έχει και σε αυτό το ζήτημα τις επιπτώσεις της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση απορρίπτει τη πρόταση της χώρας μας να εντάξει στο ΕΣΠΑ την Π.Δ.Σ. με το επιχείρημα ότι αυτό το πρόγραμμα είναι πέραν της 9χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Επενδύσεις για τον Ο.Σ.Κ.

Ο.Σ.Κ. 2010 2009 μεταβολή παρατηρήσεις 190 εκατ. 185,3 εκατ. +4,7 εκατ. Μόλις 2,4% αύξηση

Το κονδύλι που διατίθεται για τον Ο.Σ.Κ. επαρκεί για 70 περίπου νέα σχολικά κτίρια, όταν οι ανάγκες στη σχολική στέγη είναι τεράστιες. Λείπουν τουλάχιστον 2.000 κτίρια, για να λειτουργούν όλα τα σχολεία της χώρας σε δικό τους κτίριο, ασφαλές και με τις στοιχειώδεις, τουλάχιστον, παιδαγωγικές προδιαγραφές, ενώ σε 500 περίπου κτίρια απαιτείται αναβάθμιση.

Είναι γεγονός, μάλιστα, ότι από τα 190 εκατ. , που προβλέπονταν για το 2009, διατέθηκαν μόλις 80 εκατ. , παρά το γεγονός ότι υπήρξαν και έκτακτες ανάγκες με τις επισκευές σχολικών κτιρίων σε περιοχές που επλήγησαν από τους σεισμούς (διατέθηκαν 65 εκατ. € σε αυτές τις περιοχές).

Για να ανταποκριθεί στοιχειωδώς ο ΟΣΚ στις ανάγκες της σχολικής στέγης, πρέπει το συνολικό ποσό για τον οργανισμό να ανέλθει άμεσα στα 800 εκατ. τουλάχιστον στον προϋπολογισμό του 2010.

Αυτό πρέπει να είναι το πρώτο βήμα στον αναγκαίο σχεδιασμό 5ετίας, που πρέπει να γίνει, ώστε όλα τα σχολεία να αποκτήσουν το δικό τους κτίριο με σύγχρονες παιδαγωγικές προδιαγραφές, ώστε να σταματήσει η σπατάλη τεράστιων ποσών για ενοικίαση κτιρίων και, βέβαια, να εξαλειφθεί πλήρως η διπλή βάρδια στη λειτουργία των σχολείων.

Υπενθυμίζουμε ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη ο προσεισμικός έλεγχος των σχολικών κτιρίων που ξεκίνησε το 2002. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Διευθύνοντος Συμβούλου του ΟΣΚ, έχει γίνει αυτός ο έλεγχος σε 4.700 σχολικά κτίρια, από το σύνολο των 14.000 περίπου.

Νέα σχολικά προγράμματα και βιβλία

Από τη μελέτη των κωδικών δεν προκύπτει κανένας σχεδιασμός για την αναγκαία αναμόρφωση των σχολικών προγραμμάτων και τη συγγραφή νέων βιβλίων.

Δυστυχώς, για μια ακόμη φορά θα χρησιμοποιηθούν στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση τα ίδια σχολικά προγράμματα και βιβλία, για πολλά από τα οποία η εκπαιδευτική κοινότητα εκτιμά ότι δεν προσφέρουν τη σύγχρονη, επιστημονικά τεκμηριωμένη πολυδιάστατη γνώση που έχουν ανάγκη οι μαθητές και οι μαθήτριες.

Επιμόρφωση εκπαιδευτικώ ν

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικώ ν Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης παραμένει στα αζήτητα του κρατικού προϋπολογισμού του 2010.

Η Υπουργός Παιδείας στην ομιλία της κατά τη συζήτηση των προγραμματικώ ν δηλώ σεων της κυβέρνησης αναφέρθηκε στη μεγάλη σημασία που αποδίδει στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικώ ν. Όμως το γεγονός ότι δεν έχουν προβλεφθεί τα αναγκαία κονδύλια για την εφαρμογή της ετήσιας επιμόρφωσης των εκπαιδευτικώ ν, με ταυτόχρονη απαλλαγή τους από τα διδακτικά τους καθήκοντα, αποδεικνύει την τεράστια απόσταση λόγων και έργων και, βέβαια, την έλλειψη πολιτικής βούλησης να δοθούν λύσεις σε προβλήματα που εκκρεμούν εδώ και 10ετίες.